

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет філології

Кафедра української мови

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ ОРФОЕПІЇ»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
Освітня програма «Українська мова і література»
Спеціальність 035 Філологія
Спеціалізація 035.01 Українська мова та література
Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено
на засіданні кафедри
української мови
Протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Основи української орфоєпії»
Викладач (-і)	Семенюк Оксана Антонівна
Контактний телефон викладача	(0342) 59-60-08
E-mail викладача	oksana.semeniuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/
Консультації	упродовж семестру за встановленим розкладом на кафедрі та з розрахунком відповідного часу
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Курс «Основи української орфоєпії» є вибірковою навчальною дисципліною, що займає важливе місце в системі підготовки бакалаврів філології та доповнює вивчення сучасної української літературної мови.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>3. Мета та цілі навчальної дисципліни</p> <p>Мета дисципліни – активізувати, поглибити та доповнити знання про систему норм літературної вимови, отримані студентами-філологами під час вивчення курсів сучасної української літературної мови.</p> <p>Завдання (цілі):</p> <ul style="list-style-type: none"> – ознайомити студентів з орфоєпічними нормами сучасної української літературної мови та забезпечити досконале володіння ними; – висвітлити процес формування орфоєпічних норм сучасної української літературної мови; – з'ясувати причини порушень орфоєпічних норм; – виробити навички самоконтролю за дотриманням орфоєпічних норм у повсякденному спілкуванні. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність:</p> <p>Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. Здатність спілкуватися державною мовою в усній і письмовій формах. 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. <p>Фахові компетентності:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ. 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії української 	

мови.

6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати українську мову в усній і письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації тексту.

8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

11. Здатність до надання консультацій із дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

Результати навчання:

1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною мовою усно й письмово, використовувати її для організації ефективної міжкультурної комунікації.

3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їхнього розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

10. Знати норми української літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною мовою.

12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

14. Використовувати українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції української філології, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та / або навчання.

20. Дотримуватися правил академічної доброчесності, тобто принципів особистого прикладу, відповідальності, справедливості, академічної свободи, взаємоповаги і взаємодовіри, прозорості, партнерства та взаємодопомоги, компетентності й професіоналізму, законності тощо.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	12 год.
Практичні заняття	18 год.
Самостійна робота	60 год.

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
Третій	035 Філологія	Другий	Вибірковий
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Орфоепія як розділ науки про мову.	2	2	4
Тема 2. Формування орфоепічних норм сучасної української літературної мови	2	2	12
Тема 3. Причини порушень орфоепічних норм. Типи вимовних помилок	2	2	8
Тема 4. Орфоепічні норми сучасної української літературної мови	4	8	20
Тема 5. Акцентуаційні норми сучасної української літературної мови	2	4	16
ЗАГ.:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу узгоджена з критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти в університеті. За вивчення дисципліни студенти отримують максимально 100 балів. Зокрема, за роботу на практичних заняттях – максимально 70 балів, за виконання самостійної роботи – 20 балів, за контрольну роботу – 10 балів.		
Вимоги до письмових робіт	Письмова контрольна робота передбачає запис поданих слів фонетичною транскрипцією та їх орфоепічний аналіз.		
Практичні заняття	Практичні заняття спрямовані на вивчення і засвоєння теоретичних та практичних питань із тем курсу, виконання і перевірку вправ, тестових завдань.		
Умови допуску до підсумкового контролю	Умовою допуску до підсумкового контролю є отримання позитивної оцінки з усіх видів робіт. На рейтингову оцінку впливає присутність здобувача на заняттях, належна підготовка до практичних занять, успішне написання контрольної роботи, належне виконання завдань для самостійної роботи, відсутність пропусків занять без поважних причин.		
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік. Семестровий підсумковий контроль у цій формі передбачає, що підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань		
7. Політика навчальної дисципліни			
<p>Письмові роботи. Письмові роботи виконують здобувачі освіти, які навчаються за загальним графіком, відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника», та індивідуальним графіком, відповідно до «Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-</p>			

[документи/polozhenja/](#). Форму письмового виконання роботи втілено на практичних заняттях, під час написання контрольної роботи, під час самостійної роботи студентів.

Академічна доброчесність. У «Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримувати принципу академічної доброчесності та у всій своїй навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно, доброчесно.

<https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

За дотриманням членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає «Комісія з питань етики та академічної доброчесності» при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі.

<https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>

Відвідування занять. Урегульовано «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/>. У разі пропуску занять здобувачі освіти повинні відпрацювати їх індивідуально в письмовій чи усній формі, щоб виконати всі завдання вхідного, поточного, підсумкового контролю.

Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя

Стефаника». <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra та ін.

8. Рекомендована література

1. Бондар О.І., Карпенко Ю.О., Микитин-Дружинець М.Л. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія : навч. посіб. К. : Академія, 2006. 368 с.
2. Семенюк О.А. Сучасна українська літературна мова. Вступ. Фонетика. Фонологія. Морфонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія : збірник вправ і завдань. Івано-Франківськ : видавець Голіней О.М., 2018. 168 с.
3. Семенюк О.А. Сучасна українська літературна мова. Вступ. Фонетика. Фонологія. Морфонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія : збірник тестових завдань. Івано-Франківськ : видавець Голіней О.М., 2017. 82 с.
4. Сучасна українська літературна мова : підруч. / А.П. Грищенко та ін. К. : Вища шк., 2002. 439 с.
5. Сучасна українська літературна мова : підруч. / за ред. М. Я. Плющ. – К. : Вища шк., 2003. 430 с.
6. Сучасна українська літературна мова. Вступ. Фонетика / за ред. І. К. Білодіда. К : Наук. думка, 1969. 436 с.
7. Сучасна українська літературна мова. Фонетика : навч. посіб. / Н. Плющ та ін. К. : ВПЦ «Київський університет», 2002. 173 с.
8. Сучасна українська мова: Лексикологія. Фонетика : підруч. / А.К. Мойсієнко та ін. К. : Знання, 2013. 340 с.
9. Тоцька Н. І. Сучасна українська літературна мова: Фонетика, орфоепія, графіка, орфографія : навч. посіб. К. : Вища шк., 1981. 183 с.

Семенюк Оксана Антонівна,
кандидат філологічних наук, доцент
кафедри української мови